

Пам'яті академіка Болотських О.С.

На 85-му році пішов з життя широковідомий учений, Академік Академії наук вищої освіти України, доктор сільськогосподарських наук, професор, член Національної спілки журналістів України Олександр Степанович Болотських, який 60 років присвятив науково-педагогічній, виробничій і суспільній діяльності.

Народився **Олександр Степанович Болотських** 15 березня 1935 р. у селі Городище Старооскольського району Белгородської області, у родині селянина. Після закінчення середньої школи у 1953 р. навчався в Плодоовочевому інституті ім. І.В. Мічуріна (нині Мічурінський державний аграрний університет) у м. Мічурінську Тамбовської області.

У 1959 р. одержав диплом вченого агронома-плодоовочівника, почав працювати агрономом. У 1964 р. вступив до аспірантури Українського науково-дослідного інституту овочівництва і баштанництва у м. Харків (нині ІОБ НААН) за фахом «овочівництво». Закінчив аспірантуру і з 1967 по 1974 рр. працював старшим науковим співробітником цієї установи. У 1973–1974 рр. протягом десяти місяців проходив наукове стажування з інтенсивних технологій виробництва овочів в Угорській Народній Республіці. З 1974 по 1981 рр. – директор Сквирської селекційно-дослідної станції овочів-

ництва, а з 1981 по 1988 рр. – завідував відділом технології виробництва овочів Українського науково-дослідного інституту овочівництва і баштанництва. З 1988 р. по 2013 р. – завідувач кафедри плодовоовочівництва і зберігання Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.

З 1969 р. О. С. Болотських – кандидат сільськогосподарських наук, у 1970 р. – одержав вчене звання «старший науковий співробітник», у 1987 р. – захистив дисертацію доктора сільськогосподарських наук, з 1990 р. – професор. У 1995 р. обраний дійсним членом (академіком) Академії наук вищої освіти України, а у 1998 р. Американський біографічний інститут присвоїв йому почесне звання – «ЛЮДИНА РОКУ – 1998». З 2004 р. – дійсний член Загальноноросійської академії нетрадиційних і рідкісних рослин.

Тривалий час О. С. Болотських працював у сільськогосподарському виробництві, займав провідні посади, брав участь у розв'язанні важливих науково-технічних проблем розробки й освоєння сучасних енергоефективних і екологічно адаптивних технологій вирощування овочевих рослин. Широко відомі його праці у науці й галузі овочівництва з теорії і практики інтенсивних технологій виробництва. Теоретично обґрунтував новий науковий напрямок в овочівництві, що дозволяє комплексно розробляти й освоювати екологічно безпечні й енергоефективні технології виробництва овочів. Загально-визнаним внеском (вперше у СНД) є розробка операційних технологій виробництва овочів. Сформував свою наукову школу з «Технології виробництва овочів». Багато уваги приділяв вчений і вихованню наукової зміни: підготував чотирьох докторів і вісім кандидатів сільськогосподарських наук.

О. С. Болотських опублікував понад 400 наукових і науково-методичних робіт, у тому числі 44 монографії, ряд навчальних посібників і книг, що здобули велику популярність серед учених, виробничників, викладачів, студентів і масового читача. Має авторські посвідчення на винаходи, є співавтором нових сортів овочевих рослин і держстандартів на технологічні процеси в овочівництві. Розробив методики дослідження інтенсивних технологій вирощування овочевих рослин, конвеєрного виробництва, збереження овочів після ручного і механізованого збирання, біоенергетичної оцінки технологій в овочівництві, параметри сортів і гібридів на придатність до механізованого збирання.

Наукове і практичне значення опублікованих робіт академіка О.С. Болотських визначається їх глибоким теоретичним обґрунтуванням, розробкою сучасної комплексної технології виробництва овочів, включенням у численні (близько 60) рекомендації міністерств для виробництва, освоєнням і удосконаленням термінології в навчальному і науковому процесі вузів. Плідно працював над проблемою стратегії розвитку овочівництва в XXI ст. – стабілізація виробництва шляхом розробки й освоєння нових енергоефективних і екологічно пристосованих технологій виробництва овочів. У видавництві «Фоліо» (Харків) надрукована фундаментальна книга «Енциклопедія овочівника» (обсягом 85 д.а.)

Обирався О.С. Болотських народним депутатом сільської Ради села Лапигіно Старооскольського району Белгородської області, народним депутатом міської Ради м. Сквири Київської області та ін.

За розробку інтенсивних технологій виробництва овочів і підготовку агрономічних кадрів для агропромислового комплексу України нагороджений: Почесною грамотою Президії Верховної Ради Української РСР (1979 р.); дипломом першого ступеня ВДНГ УРСР (1979 р.); знаком МСГ СРСР «Відмінник сільського господарства» (1979 р.); Почесною грамотою Харківської обласної Ради народних депутатів (1991 р.); Почесною грамотою Міністерства агропромислового комплексу України (1998 р.); Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації і Харківської обласної ради (2001 р.), а також переможець другого обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» і нагороджений головним призом за перше місце в номінації «Науковець» (2000 р.).

О.С. Болотських був головою Державної експертної комісії в Ташкентському державному аграрному університеті (Узбекистан)

(1989–1990 рр.), Одеському сільськогосподарському інституті (1993–1994 рр.), членом експертної ради Вищої атестаційної комісії України. Багато років (1987–1992 рр.) був членом спеціалізованих вчених рад по захисту докторських дисертацій при Санкт-Петербурзькому державному аграрному університеті, Тюменському сільськогосподарському інституті Російської Федерації, Національному аграрному університеті (м. Київ), Інституті овочівництва і баштанництва НААН.

Створена академіком О.С. Болотських наукова школа технологів-овочівників розвиває його ідеї в різних країнах близького та далекого зарубіжжя (Російська Федерація, Грузія, Китай). Розроблені ним методики широко використовують майбутні доктори наук, молоді вчені, магістри і фахівці під час підготовки докторських, кандидатських дисертацій, магістерських дипломних робіт.

У наукових працях О.С. Болотських узагальнено великий експериментальний матеріал і сформульовано нові підходи щодо рішення завдань технології виробництва, селекції, насінництва і механізації в овочівництві. Численні статті О. Болотських опублікував у популярній пресі. Вони надають велику допомогу городникам-аматорам, фермерам, власникам присадибних і дачних ділянок.

Учений послідовно і цілеспрямовано поєднував педагогічну, науково-організаторську і науково-дослідну роботу, спрямовуючи всю свою енергію на розв'язання найголовніших завдань аграрної науки, практики й вищої освіти, неодноразово гідно представляв українську науку на багатьох міжнародних конференціях, сам організовував їх в Україні та за її межами.

Доктор с.-г. наук, професор О.Д. Вітанов